

พฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัวยุคสังคมก้มหน้า***THE VIOLENT BEHAVIOR IN FAMILY THE AGE OF SOCIETY, BOWING**

พระสมุห์ธณภัทร ธนภทโท (ทิพย์วงษ์)*, พระครูวุฒิสภาธรรม (สาคร สาครโร), ไพรัตน์ ฉิมหาด

Phrasamu Thanapat Dhanabhaddo (Tipwong), Phrakru Wutthisakorntham (Sakorn Sakaro), Pairat Chimhad

หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

Doctor of Buddhist Studies Program, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Si Thammarat, Thailand

*Corresponding author E-mail: thanapat5919@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอพฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัวยุคสังคมก้มหน้าที่เกิดมาจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งในปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ รวมถึงการสื่อสารที่สะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา แต่การใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์มากเกินไปอาจส่งผลกระทบต่อทางจริยธรรมและพฤติกรรมของบุคคล เช่น ความรับผิดชอบลดลง การทำกิจกรรมร่วมกันน้อยลง รวมทั้งประสิทธิภาพทางความคิดและสมาธิที่ลดลง ดังนั้น พฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดจากสังคมก้มหน้า มาจากการเลียนแบบพฤติกรรมที่เห็นในสื่อออนไลน์ ประกอบด้วย 1) การทำร้ายร่างกาย ได้แก่ การทะเลาะวิวาท การตบตีหรือชกต่อย เพื่อระบายอารมณ์ 2) การล่วงละเมิดทางเพศ ได้แก่ การข่มขืน การกระทำอนาจาร กระทำชำเรา 3) ดุด่า/ขู่/บังคับ/ตะคอก เกิดจากการบันดัลโทสะ ยอมรับพฤติกรรมความรุนแรง เช่น ดูคลิปวิดีโอเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาท การด่าทอผู้อื่นด้วยคำหยาบคายผ่านการไลฟ์สด เป็นต้น 4) การละเลยทอดทิ้ง เกิดจากใช้สื่อออนไลน์จนไม่สามารถควบคุมได้ เช่น ติดเกมออนไลน์ เล่นการพนันออนไลน์ ทำให้ถูกละเลยความสัมพันธ์จากคนในครอบครัว 5) การกักขัง/หน่วงเหนี่ยว เกิดจากความขัดแย้งในครอบครัว เพราะต่างคนต่างก้มหน้าอยู่กับสังคมออนไลน์ ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดจากสังคมก้มหน้า มีดังนี้ 1) ด้านกายภาพ ได้แก่ สุขภาพร่างกาย มีความเสื่อมก่อนวัยอันควร 2) ด้านสุขภาพจิต ได้แก่ เกิดความเครียด หงุดหงิดง่าย ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ และ 3) ด้านสังคม ได้แก่ ไม่มีความมั่นใจในตนเอง ทำให้ไม่สามารถที่จะใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

คำสำคัญ: พฤติกรรมความรุนแรง, ครอบครัว, สังคมก้มหน้า**Abstract**

This article aims to present violent behavior in the family in the era of society that bows down to the face that comes from social media use currently, social media plays an important role in learning and creating new knowledge, including fast and convenient communication, saving time, but using social network services too much. It may have an impact on the ethics and behavior of individuals, such as decreased responsibility. Doing activities together is less, including decreased cognitive efficiency and concentration. Therefore, violent behavior in the family that occurs from a society that bows its head It comes from imitating behavior seen in online media,

* Received November 22, 2023; Revised December 4, 2023; Accepted December 4, 2023

consisting of 1) physical harm, including fighting, hitting or punching to vent emotions. 2) Sexual harassment, including rape, indecent acts, sexual assault 3) Scolding/threatening/forcing/shouting, caused by anger accepting violent behavior, such as watching video clips related to quarrels. Cursing others with vulgar words through live broadcasts, etc. 4) Neglect and abandonment. Caused by using online media to the point of being unable to control it, such as being addicted to online games, gambling online, causing neglect of relationships by family members. 5) Detention/detention. It was caused by conflict in the family because everyone was keeping their heads down in online society. which are the consequences of violent behavior in Families that arise from a society that bows its head are as follows: 1) Physical aspect, including physical health, there is premature deterioration. 2) Mental health, including being stressed, easily irritated, unable to control emotions, and 3) Social, including not having self-confidence. Makes it impossible to live a normal and happy life in society.

Keywords: Violent behavior, Family, Solving Social

บทนำ

นวัตกรรมและเทคโนโลยี ก่อให้เกิดการพัฒนาด้านการสื่อสารเพื่อสร้างเปลี่ยนแปลงต่อการดำรงชีวิต และผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เกิดจากการรับรู้คุณค่าทางเทคโนโลยีอันมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของมนุษย์อย่างมากมาย ในขณะที่การรับรู้เกี่ยวกับสื่อสารบนระบบสังคมออนไลน์มีหลากหลายช่องทางมากขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่มาจากการใช้งานผ่านสมาร์ทโฟน เมื่อมีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องจึงทำให้การติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็ว เป็นจุดดึงดูดความสนใจให้อยู่กับหน้าจอโทรศัพท์มากขึ้น จนกลายเป็นที่มาของคำว่า “สังคมก้มหน้า” คือ พฤติกรรมของคนที่ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารผ่านระบบสมาร์ทโฟน เป็นเครื่องมือที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตอยู่ตลอดเวลา ทำให้หันต่อเหตุการณ์ข่าวสารบ้านเมือง เป็นประโยชน์ต่อการทำธุรกิจต่าง ๆ ผ่านระบบออนไลน์ การประชาสัมพันธ์งานต่าง ๆ จึงเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับผู้ใช้เป็นประจำ แต่ย่อมมีโทษเช่นเดียวกัน ได้แก่ โรคตาแพ้แสง นิ้วล็อก รวมถึงการใช้พฤติกรรมความรุนแรงกับบุคคลรอบข้าง ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมา (อภิวรรณ ศิรินนทนา, 2561)

ดังนั้น เมื่อโลกเข้าสู่ยุคอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้มีการติดต่อสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ แบบไร้สาย จึงเป็นพื้นที่เชื่อมต่อความเป็นส่วนตัวให้กลายเป็นพื้นที่สาธารณะมากขึ้น ซึ่งการมีอยู่ของพื้นที่ที่ปรากฏบนระบบอินเทอร์เน็ต ผู้คนมักจะใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นพื้นที่ในการสร้างพื้นที่สาธารณะอย่างอิสระเสรี ซึ่งตามหลักการแล้ว สื่อไม่ได้เป็นเพียงแต่การสร้างพื้นที่สาธารณะ แต่ช่วยสนับสนุนให้พื้นที่ที่มีการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลร่วมกันของกลุ่มคนที่หลากหลายทั้งเชื้อชาติ เพศ อายุ และสามารถใช้อสื่อเป็นเครื่องมือรายงานและแจ้งให้สาธารณชนทราบถึงเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการเปลี่ยนจากการสื่อสารทางเดียวมาเป็นการสื่อสารสองทาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อสังคมออนไลน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้ใช้เข้าถึงสะดวก รับทราบข่าวสารต่าง ๆ ได้ตลอดเวลา (พระมหาพิพัฒพงศ์ วงษ์ชาติ, 2565)

จากสถานการณ์ที่เราเห็นร่วมกันในขณะนี้ จะเห็นได้ว่า สังคมก้มหน้ากำลังระบาดไปทั่วโลก เนื่องจากคนในปัจจุบัน ไม่ว่าจะขึ้นรถ เดินบนถนน รับประทานอาหาร หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ก็ยังพูดคุยสื่อสารผ่านหน้าจอ สี่เหลี่ยม พฤติกรรมเหล่านี้ นำมาซึ่งปัญหาสุขภาพจิตอย่างคาดไม่ถึง ผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ เช่น ไม่ค่อยรู้เรื่องภายนอก ไม่คุยหรือปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง มีภาวะซึมเศร้า หมกมุ่นอยู่แต่ในโลกแห่งความฝันของตัวเอง (พระครูใบฎีกา ศักดิ์ดนัย เนตรพระ, 2562)

ด้วยความเป็นมาและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าว จึงได้นำเสนอพฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดจากสังคมก้มหน้า อันเนื่องมาจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ประกอบด้วย อิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์ในปัจจุบัน พฤติกรรมสังคมก้มหน้า พฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัว เพื่อเป็นการสะท้อนปัญหาครอบครัวในสังคมไทยยุคสังคมออนไลน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา

อิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์ในปัจจุบัน

สื่อสังคมออนไลน์นับว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำรงชีวิตของบุคคลทุกเพศทุกวัย เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ อีกทั้งสื่อสังคมออนไลน์และโซเชียลมีเดียยังมีบทบาทในการสร้างสรรค์และก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่หลากหลาย สามารถอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว ได้สะดวกมากขึ้น นับได้ว่าสื่อสังคมออนไลน์และโซเชียลมีเดียมีอิทธิพลและเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่อยู่ร่วมกันจำเป็นต้องสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ทักษะคติ ความเชื่อ การติดต่อซึ่งกันและกัน โดยมีส่วนช่วยพัฒนาชีวิตของมนุษย์ให้สะดวกสบายมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสาร การแบ่งปันความรู้ รสนิยม ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมหรือองค์ความรู้ใหม่ ๆ ล้วนจำเป็นต้องใช้โซเชียลมีเดียและสื่อสังคมออนไลน์ในการเชื่อมต่อทั้งสิ้นและรับข้อมูลข่าวสารนั้น ๆ เป็นเรื่องที่ปฏิเสธไม่ได้ว่าสื่อสังคมออนไลน์และโซเชียลมีเดียมีความจำเป็นและสำคัญ ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ (ประวิตร จันทร์อัป, 2561)

ในโลกยุคปัจจุบัน เป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร รวมถึงการติดต่อเชื่อมโยงเครือข่ายมากมายหลายด้าน ซึ่งมีผลกระทบต่อผู้คนในสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม การศึกษา หรือสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้คนส่วนใหญ่ไม่สามารถที่จะปรับตัวและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วนี้ได้ ทำให้มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์จากการใช้เครื่องมือสื่อสารที่ปรากฏอยู่บนหน้าจอและเกิดปัญหาทางด้านจริยธรรมมากขึ้น (ปณิตตา อินทรักษา, 2562) ดังนั้น การใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์มากจนเกินความพอดีนั้น ก่อให้เกิดผลกระทบหรือปัญหาต่อบุคคลในด้านต่าง ๆ เช่น พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อหน้าที่ลดน้อยลง ไม่ได้ทำกิจกรรมยามว่างร่วมกัน ประสิทธิภาพทางความคิดและสมาธิที่สั้นลง รวมถึงการมีพฤติกรรมต่อต้าน ก้าวร้าว ไม่พอใจมากขึ้น เพราะหมกมุ่นกับสิ่งที่ปรากฏอยู่บนหน้าจอ (อเนก สุวรรณบัณฑิต, 2561)

จากข้อมูลของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้ดำเนินการสำรวจพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ พบว่า กิจกรรมออนไลน์มีแนวโน้มต่อการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การติดต่อสื่อสาร การดูหนัง ฟังเพลง การซื้อขายของผ่านระบบออนไลน์ การทำธุรกรรมทางการเงิน รวมถึงการอ่านข่าว โพสต์ข้อความ บทความ หนังสือ ฉะนั้น ในปัจจุบัน ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีช่องทางเลือกในการค้นหาข้อมูลหรือการติดต่อสื่อสารมากขึ้น เนื่องจากสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) มีการพัฒนาระบบแบบก้าวกระโดดเป็นอย่างมากเมื่อเทียบกับในอดีต ส่งผลให้พฤติกรรมการค้นหาข้อมูลหรือการติดต่อสื่อสารเปลี่ยนแปลงไป (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2565) สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์

ในขณะที่ข้อมูลของ Google พบว่า คน Gen Z เกือบ 40 % ชอบค้นหาข้อมูลบน TikTok และ Instagram มากกว่า Google Search และ Google Maps อีกทั้งในปี 2021 ได้มีการสำรวจ Gen Z และ Gen Y ในสหรัฐอเมริกา พบว่า 56 % ของ Gen Y และ 67 % ของ Gen Z ที่ไม่เคยใช้อีเมลในการติดต่อกับเพื่อนและครอบครัว และ 31% ของกลุ่มคนรุ่นใหม่เหล่านี้ ได้ระบุว่า มีกว่า 1,000 อีเมล ที่ไม่ได้มีการเปิดอ่านเช่นเดียวกันกับกิจกรรมการดาวน์โหลดซอฟต์แวร์ เพลง ละคร เกม เพื่อเก็บไว้ดูย้อนหลัง ในอนาคตอาจจะไม่มีอีกแล้วเพราะถูกแทนที่ด้วย Streaming ที่สามารถดูได้แบบ Real-Time และดูย้อนหลังได้ผ่านแพลตฟอร์มนั้น ๆ (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2565)

พฤติกรรมสังคมก้มหน้า

ที่มาของคำว่า “สังคมก้มหน้า”

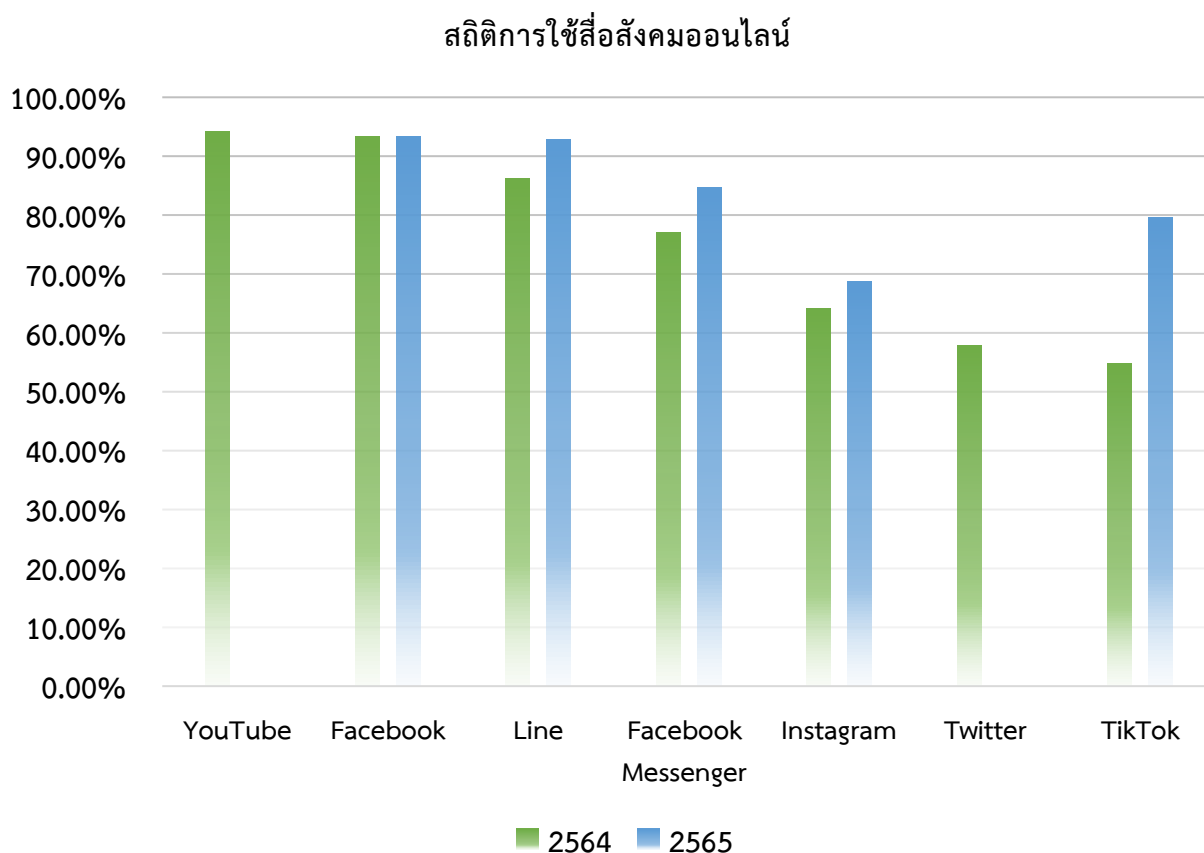
สังคมก้มหน้า เป็นศัพท์ใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมเมื่อประมาณ 5-10 ปีที่ผ่านมา อันเนื่องมาจากความเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่มีการมุ่งพัฒนาภายใต้ระบบทุนนิยม รวมไปถึงกระแสโลกาภิวัตน์ที่ทำให้มนุษย์เกิดความสัมพันธ์รูปแบบใหม่ซึ่งเป็นจุดกำเนิดของคำว่า “สังคมก้มหน้า” (อภิวรรณ ศิรินนทนา, 2561)

ความหมายของสังคมก้มหน้า

สังคมก้มหน้า หมายถึง การที่คนกลุ่มหนึ่งอยู่ในสังคมหรือมีการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน โดยคนกลุ่มนี้พกพาอุปกรณ์ ที่เรียกว่า สมาร์ทโฟน (Smart Phone) หรือแท็บเล็ต (Tablet) ที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตอยู่ตลอดเวลาซึ่งบุคคลที่อยู่ในสังคมนี้นักทำกิจกรรมร่วมกับคนอื่น ๆ เช่น การรับประทานอาหารร่วมกัน นั่งดื่มกาแฟร่วมกัน คุยกันเล็กน้อยเมื่อพบกัน แล้วหยิบสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต (Tablet) ออกมาโดยไม่สนใจคนรอบข้างหรือสิ่งรอบตัวมีลักษณะเป็นต่างคนต่างอยู่ ซึ่งเข้าสู่โลกของตัวเองผ่านทางเครือข่ายสื่อสังคมออนไลน์ (Social Network) เช่น อินสตาแกรม (Instagram) เฟซบุ๊ก (Facebook) ยูทูบ (YouTube) เป็นต้นแต่การกิจกรรมที่ทำอยู่ด้วยยังดำเนินไปตามปกติ เช่น คุยเรื่องเดียวกันแต่ไม่มองหน้ากันเพราะสายตามองสมาร์ทโฟน (Smart Phone) หรือ

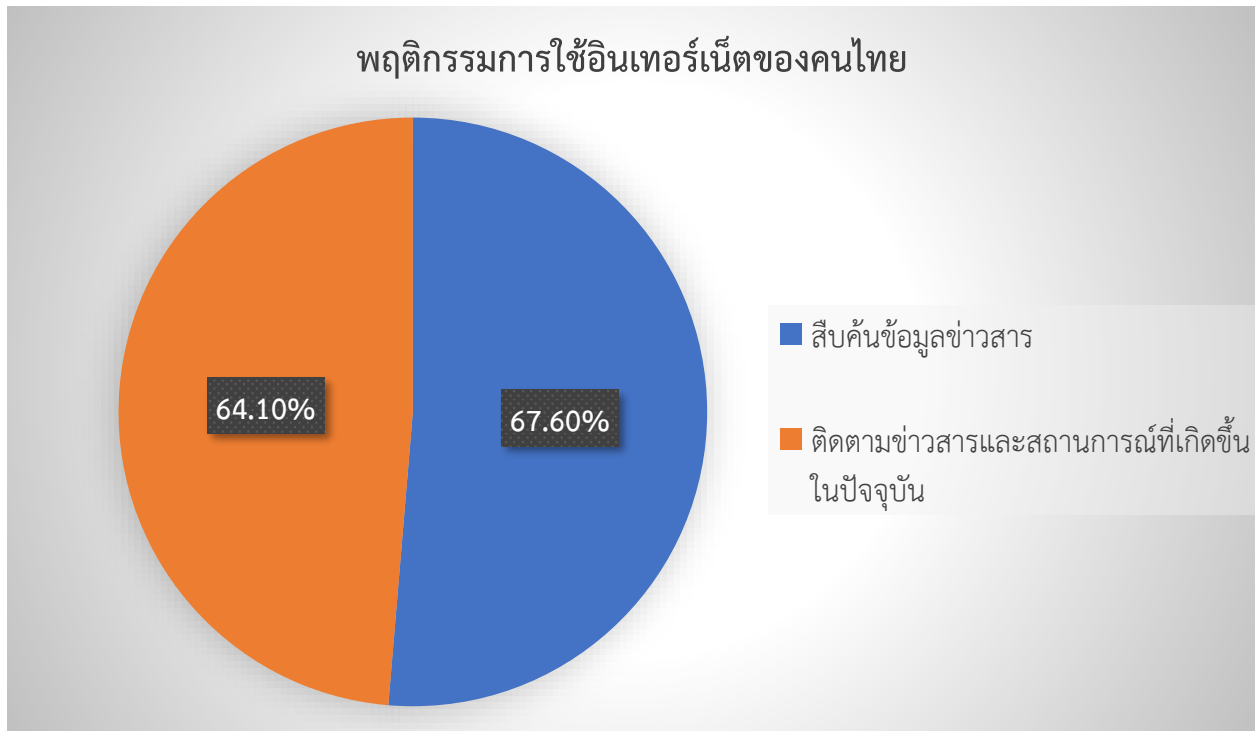
แท็บเล็ต (Tablet) โดยมีลักษณะปากพูด หูฟัง อาจมีการโต้ตอบบ้างเป็นบางครั้งและรู้เรื่องบ้างไม่รู้เรื่องบ้างแต่ก็
สามารถร่วมกิจกรรมต่อไปได้อย่างไม่มีปัญหา (อภิวรรณ ศิรินนทนา, 2561)

จากข้อมูล Digital 2022 Thailand พบว่า ปี 2564 มีผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) มากที่สุด
5 อันดับ คือ YouTube (94.2 %) รองลงมา คือ Facebook (93.3%) Line (86.2 %) Facebook Messenger (77.1 %)
Instagram (64.2 %) Twitter (57.8 %) ส่วน TikTok อยู่อันดับ 6 มีผู้ใช้เพียง (54.8 %) และในปี 2565 พบว่า
มีผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) มากที่สุด 5 อันดับ คือ Facebook (93.3 %) รองลงมา คือ Line (92.8 %)
Facebook Messenger (84.7 %) TikTok (79.6 %) Instagram (68.7 %) (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์,
2565) แสดงได้จากแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2 สถิติการใช้สื่อสังคมออนไลน์

นอกจากนี้ ยังพบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย นิยมใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสืบค้นข้อมูลข่าวสาร
(67.6%) ติดตามข่าวสารและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน (64.1 %) เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลที่ใช้สื่อสังคม
ออนไลน์ (Social Media) พบว่า ใช้ในการอ่านข่าวหรือเรื่องราวใหม่ ๆ จึงนับได้ว่า พฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต
ได้เปลี่ยนไปอย่างมาก ทั้งการอ่านโพสต์ ข่าว บทความ หนังสือ (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์,
2565) แสดงได้จากแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 3 พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของคนไทย

เพราะฉะนั้น กล่าวโดยสรุปได้ว่า สังคมก้มหน้า หมายถึง พฤติกรรมของคนที่ใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร โดยอาศัยสมาร์ทโฟนเป็นตัวหลักในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตตลอดเวลา มีการหมกมุ่นจดจ่ออยู่กับการติดต่อสื่อสารอยู่ตลอดเวลาจนกระทั่งรู้สึกว่าการใช้สมาร์ทโฟนเป็นปัจจัยที่ 5 ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตซึ่งจะขาดเสียมิได้และกลายเป็นบุคคลที่มีโลกส่วนตัวสูง ขาดความกระตือรือร้นในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างโดยไม่ได้มีความสนใจที่จะมองหน้าหรือสบตาผู้คนที่อยู่รอบข้างแม้ว่าจะทำกิจกรรมร่วมกันก็ตาม แต่ไม่ได้ใส่ใจหรือติดตามทำความเข้าใจเนื้อหาในการสนทนาอย่างจริงจังจนเกิดความสัมพันธ์ที่ห่างเหินจากคนรอบข้างและถอยห่างจากโลกแห่งความเป็นจริงจนในบางครั้งแยกไม่ออกระหว่างโลกแห่งความเป็นจริงกับโลกเสมือนจริง

จากข้อมูล ปี 2565 พบว่า คนไทยใช้เวลาในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตเฉลี่ยอยู่ที่ 7 ชั่วโมง 4 นาที ต่อวันซึ่งผลการสำรวจ พบว่า เจนเนอเรชันที่ใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด คือ Gen Y (ช่วงอายุ 22-41 ปี) อยู่ที่ 8 ชั่วโมง 55 นาที ต่อวัน ในขณะที่ Gen Z (อายุน้อยกว่า 22 ปี) ซึ่งเคยเป็นเจนเนอเรชันที่ใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุดในปี 2564 แต่ในปี นี้ Gen Z ใช้อินเทอร์เน็ตน้อยกว่า Gen Y โดยใช้เวลาในการออนไลน์อยู่ที่ 8 ชั่วโมง 24 นาที ต่อวัน (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2565)

องค์ประกอบของสังคมก้มหน้า

ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่อยู่ภายใต้กรอบของคำว่า “สังคมก้มหน้า” ซึ่งมีอยู่หลายองค์ประกอบ โดยกลุ่มคนส่วนใหญ่จะเริ่มแสดงออกทางท่าทางและการซึมเศร้าอันเนื่องมาจากพฤติกรรมสังคมก้มหน้าโดยไม่รู้ตัว ซึ่ง Gregoire ได้อธิบายถึง อาการที่บ่งชี้ว่าสมาร์ทโฟนทำให้เกิดความเครียดสามารถสรุปได้ 5 องค์ประกอบ (อภิวรรณ ศิรินันทนา, 2561) ดังนี้

1. รู้สึกว่าต้องตอบโดยด่วนหรือตอบทันที หมายถึง ขณะที่ทำอะไรบางอย่างหากมีเสียงสัญญาณการแจ้งเตือนดังขึ้นจะทิ้งทุกอย่างที่ทำและหันไปสนใจกับสมาร์ทโฟน (Smart Phone) ทันทีแม้ว่าไม่ได้ตั้งใจก็ตาม
2. คิดไปเองว่าโทรศัพท์มีเสียงดังหรือเสียงเตือน อาการแบบนี้เป็นสัญญาณที่บ่งบอกว่ากำลังเสพติดเทคโนโลยี

3. กลัวถูกเพื่อนลืม (FOMO หรือ Fear to Miss Out) หมายถึง เมื่อโพสต์ (Post) รูปภาพหรือสถานะต่าง ๆ หลังจากนั้นเพียงไม่กี่นาทีก็เข้ามาตรวจสอบมีใครเห็นหรือมีใครกดไลค์ (Like) บ้าง แต่ถ้าไม่มีใครกดไลค์ (Like) ก็เกิดอาการกังวลนั้นแสดงถึงเป็นอาการของโรค FOMO คือ อาการกลัวถูกทิ้งหรือถูกลืมจากเพื่อน สังคมหรือโซเชียลเน็ตเวิร์กทั้งหลาย

4. ใช้สมาร์ทโฟนโดยไม่สนใจคนรอบข้าง หมายถึง ในขณะที่ทำกิจกรรมกับเพื่อนหรือครอบครัวก็มีการใช้สมาร์ทโฟนจนกระทั่งไม่ทราบว่าในกลุ่มมีการสนทนาอะไรกันหรือบางครั้งก็หันหน้ามองและพยักหน้าเพื่อบอกให้ทราบว่ายังฟังอยู่และก็กลับใส่ใจหน้าจอของสมาร์ทโฟนอีกครั้ง ที่สำคัญจะทำให้สูญเสียบรรยากาศในการทำกิจกรรมร่วมกัน

5. รู้สึกกังวลเมื่อห่างจากสมาร์ทโฟน หมายถึง พยายามจะนำโทรศัพท์วางไว้ใกล้มือตลอดเวลาแม้กระทั่งขณะนอน เข้าห้องน้ำ หรือบนโต๊ะอาหาร

เพราะฉะนั้น สังคมก้มหน้า หมายถึง ผู้ที่มีลักษณะ ดังนี้ 1) การเสพติดสมาร์ทโฟน คือ การใช้ สมาร์ทโฟนมากเกินไปจนความจำเป็น กล่าวคือ มีการใช้สมาร์ทโฟนในทุกกิจกรรมของชีวิตและหากขาดสมาร์ทโฟนหรือไม่ได้ใช้ จะมีความกระวนกระวายเหมือนขาดสิ่งสำคัญไปและทำให้การดำรงชีวิตไม่มีความสุข 2) การใช้สมาร์ทโฟนจนทำให้ความสัมพันธ์ถูกรบกวน โดยที่มีความกระตือรือร้นและเอาใจใส่กับความสัมพันธ์กับคนรอบข้างแบบตัวต่อตัวน้อยลง และ 3) การใช้สมาร์ทโฟนทำให้เกิดความสับสนในตัวเอง คือ ตัวตนในโลกออนไลน์ไม่สอดคล้องกับตัวตนที่แท้จริงจนบางครั้งสับสนในตัวตนที่แท้จริงของตัวเอง

พฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัว

ความหมายของความรุนแรงในครอบครัว

ความรุนแรงในครอบครัว หมายถึง การกระทำใด ๆ ที่มุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายทั้งด้านร่างกายและจิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว หรือใช้อำนาจที่ปราศจากความเป็นธรรม โดยให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยมิชอบ ซึ่งยังไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท สามารถจำแนกความหมายได้ 2 ด้าน (ธีรวิทย์ นิลเพชร, 2561) ดังนี้

1. ความหมายด้านสังคมวิทยาและจิตวิทยา ได้ให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการในการใช้ความรุนแรงเพื่อให้สำเร็จตามความประสงค์ของผู้กระทำในการให้ได้มาซึ่งอำนาจและควบคุมบุคคลในครอบครัวหรือบังคับให้บุคคลในครอบครัวยอมรับในอำนาจของตน ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าว หากไม่ได้รับการแทรกแซงและควบคุมอย่างเหมาะสม ก็เกิดขึ้นซ้ำและขยายความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

2. ความหมายด้านกฎหมาย ได้ให้ความหมายที่เน้นเป็นลักษณะของความผิด โดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ได้นิยามความหมายของความรุนแรงในครอบครัว ว่า หมายถึง การกระทำใด ๆ โดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือการกระทำโดยเจตนา ในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว (ธีรวิทย์ นิลเพชร, 2561)

เพราะฉะนั้น บุคคลผู้ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ได้แก่ เด็กและเยาวชนตั้งแต่แรกเกิด จนอายุไม่เกิน 18 ปี สตรี ได้แก่ แม่บ้าน หญิงวัยทำงาน และผู้สูงอายุทั้งเพศชายและหญิงตลอดจนบุคคลอื่น ๆ เช่น ผู้พิการหรือทุพพลภาพ จะเห็นได้ว่า ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาสากลที่เกิดขึ้นใน ทุกสังคม ไม่ว่าจะเป็นสังคมแบบดั้งเดิมหรือสังคมยุคใหม่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกระดับการศึกษา อย่างไรก็ตามผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากปัญหาความรุนแรงในครอบครัวส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงที่เป็นภรรยาและบุตรหรือเด็กเนื่องจากเป็นผู้ที่อ่อนแอกว่า (รัฐวิชัย อริยพัชร์พล และ พัสสรณ์ วรภัทร์ธรรณกุล, 2563)

จึงสรุปได้ว่า พฤติกรรมความรุนแรงที่เกิดจากสังคมก้มหน้า ได้แก่ 1) การทำร้ายร่างกาย เกิดจากเลียนแบบความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ เช่น การเล่นเกม เมื่อเล่นไม่ชนะ มักจะมีอารมณ์ร้อนและทำร้ายร่างกายคนใน

ครอบครัวอยู่ตลอดเวลา 2) พฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม ประกอบด้วย การกระทำชำเรา อนาคต ล่อลวง ช่มชู้ เกิดจากการดูและเลียนแบบตามสื่อลามก 3) ดุด่า/ขู่/บังคับ/ตะคอก เกิดจากการบันดาลโทสะ ยอมรับ พฤติกรรมความรุนแรง เช่น ดุคิลิบัติโอที่เกี่ยวกับการทะเลาะวิวาท การด่าทอผู้อื่นด้วยคำหยาบคายผ่านการไลฟ์ สด เป็นต้น 4) การละเลยทอดทิ้ง เกิดจากใช้สื่อออนไลน์จนไม่สามารถควบคุมได้ คือ ไม่รู้จักเวลาในการเข้าใช้งาน ที่เหมาะสม เช่น ติดเกมออนไลน์ เล่นการพนันออนไลน์ คุยกับเพื่อนหรือคนที่รู้จักผ่านแชต ทำให้ถูกละเลย ความสัมพันธ์จากคนในครอบครัวหรือไม่มีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างเลย 5) การกักขัง/หน่วงเหนี่ยว เกิดจากความ บาดหมางระหว่างสมาชิกในครอบครัว เนื่องจากต่างคนต่างก้มหน้าอยู่กับสังคมออนไลน์ เมื่อไม่ได้ในสิ่งที่ตนเอง ต้องการ มักจะแสดงอำนาจกับคนที่ด้อยกว่าตัวเอง ให้ผู้อื่นกลัว จนไม่กล้าออกไปสู่สังคมข้างนอก จากข้อมูลของ กรมกิจการสตรีและครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จำแนกลักษณะปัญหา ความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และครอบครัว ที่เข้ารับบริการของโรงพยาบาลในสังกัดสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร (กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2564) ตามตารางที่ได้แสดง ดังนี้

ตารางที่ 1 พฤติกรรมความรุนแรงที่เกิดจากสังคมก้มหน้า

ลักษณะความรุนแรง	จำนวนเหตุการณ์ (ครั้ง)	จำนวนผู้ให้บริการ (ราย)	จำนวนผู้ถูกกระทำซ้ำ (ราย)
1. ทำร้ายร่างกาย	748	715	84
2. กระทำชำเรา	28	28	6
3. อนาคต	7	7	-
4. ล่อลวง	3	3	3
5. ช่มชู้	27	24	3
6. ดุด่า/ขู่/บังคับ/ตะคอก	4	3	-
7. ละเลยทอดทิ้ง	68	67	8
8. กักขัง/หน่วงเหนี่ยว	1	1	-
9. อื่น ๆ	114	111	1
รวม	1,000	959	105

จากข้อมูลตารางนี้ แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมความรุนแรงที่เกิดจากสังคมก้มหน้าที่มีความรุนแรงมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ การทำร้ายร่างกาย จำนวน 748 เหตุการณ์ คิดเป็นร้อยละ 74.80 รองลงมา คือ การละเลยทอดทิ้ง จำนวน 68 เหตุการณ์ คิดเป็นร้อยละ 6.80 และการกระทำชำเรา จำนวน 28 เหตุการณ์ คิดเป็นร้อยละ 2.80 (กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2564) แสดงได้จากแผนภูมิต่อไปนี้

พฤติกรรมความรุนแรงที่เกิดจากสังคมก้มหน้าที่มีความรุนแรงมากที่สุด 3 อันดับแรก

ภาพที่ 4 พฤติกรรมความรุนแรงที่เกิดจากสังคมก้มหน้าที่มีความรุนแรงมากที่สุด 3 อันดับแรก

สาเหตุของพฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัว

ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรงในสังคมไทย ได้แก่ การทำร้ายร่างกาย การล่วงละเมิดทางเพศ การดูหมิ่นเพื่อทำร้ายจิตใจ การถูกทอดทิ้งจากคนในครอบครัว ซึ่งจากการศึกษาวิจัยของรัฐวิชัย อริยพัชฌ์พล และ พงษ์สรณ์ วรภัทร์ธระกุล ได้สรุปความรุนแรงในครอบครัวไว้ 3 สาเหตุ ดังนี้

1. สาเหตุทางด้านกายภาพ เนื่องจากลักษณะโครงสร้างของครอบครัว คือ การที่ผู้ชายเป็นหัวหน้าครอบครัว มีอำนาจและอิทธิพลในการครอบงำมากที่สุด ซึ่งแสดงพฤติกรรมการใช้กำลังทำร้ายร่างกาย ทำให้เกิดบาดแผลทางร่างกายปรากฏขึ้น สาเหตุของความรุนแรงในครอบครัวด้านกายภาพ ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในภาวะตกต่ำ ทำให้เกิดความเครียด ไม่สามารถควบคุมสติได้ คนในครอบครัวจึงเป็นที่ยระบายความเครียด อาจนำไปสู่ครอบครัวที่แตกแยกในที่สุด (รัฐวิชัย อริยพัชฌ์พล และ พงษ์สรณ์ วรภัทร์ธระกุล, 2563)

2. สาเหตุทางด้านการล่วงละเมิดทางเพศ ได้แก่ การล่วงละเมิดต่อเนื้อตัวร่างกาย ซึ่งอาจจะรวมไปถึงการล่วงละเมิดในเพศสภาพที่สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ทุกช่วงวัย แต่ส่วนใหญ่มักพบในเด็กและเยาวชนที่กำลังเติบโตเข้าไปอยู่ในสังคม (รัฐวิชัย อริยพัชฌ์พล และ พงษ์สรณ์ วรภัทร์ธระกุล, 2563) ประกอบกับเลียนแบบพฤติกรรมอนาจารตามสื่อสังคมออนไลน์ที่ปรากฏบนเครื่องมือสื่อสารในชีวิตประจำวันด้วยแล้ว โอกาสที่เด็กและเยาวชนจะถูกล่วงละเมิดทางเพศจากคนในครอบครัวมีสูงมาก

3. สาเหตุทางด้านจิตใจ ได้แก่ การดูด้วยคำหยาบคายจากคนในครอบครัว ซึ่งมาจากการเลียนแบบตามสื่อสังคมออนไลน์ ในสังคมปัจจุบันมองว่า เป็นลักษณะของการใช้อำนาจ หรือบางครั้งเกิดการดูหมิ่น แต่อีกฝ่ายกลับเงียบ ไม่ได้ตอบ ไม่สื่อสารตอบกลับไป นับว่าเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวได้เช่นเดียวกัน (รัฐวิชัย อริยพัชฌ์พล และ พงษ์สรณ์ วรภัทร์ธระกุล, 2563)

ผลกระทบของพฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัวจากสังคมก้มหน้า

จากข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2566 (ไตรมาส 1) พบว่า ประชาชนอายุ 6 ปีขึ้นไปใช้อินเทอร์เน็ต จำนวน 57.5 ล้านคน (ร้อยละ 87.6) ใช้โทรศัพท์มือถือจำนวน 62.2 ล้านคน (ร้อยละ 94.7) และมีโทรศัพท์มือถือ 57.6 ล้านคน (ร้อยละ 87.7) เมื่อพิจารณาถึงการใช้อินเทอร์เน็ตแต่ละกลุ่มอายุ พบว่า ประชาชนกลุ่มอายุ 15 - 24 ปี ใช้อินเทอร์เน็ตสูงที่สุด คือ ร้อยละ 99.1 รองลงมา คือ ประชาชนกลุ่มอายุ 25 - 39 ปี ร้อยละ 98.3 ส่วนประชาชน กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีการใช้อินเทอร์เน็ตต่ำที่สุด ร้อยละ 55.9 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2566) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การเข้าถึงสังคมออนไลน์ผ่านโทรศัพท์มือถือและอินเทอร์เน็ต ทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวลดน้อยลง เมื่อเสถียรความรุนแรงหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ปรากฏตามสื่อ นำไปสู่การเลียนแบบตาม เช่น ทำร้ายร่างกาย ทะเลาะวิวาท การล่วงละเมิดทางเพศ เป็นต้น ผลกระทบที่ตามมา คือ ครอบครัวแตกแยก เยาวชนมีพฤติกรรมเสี่ยงมากขึ้น รวมไปถึงการมีพัฒนาการทางสมองที่ช้าลง โลกส่วนตัวสูง และไม่สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข

ดังนั้น ผลกระทบของความรุนแรงในครอบครัวจากสังคมก้มหน้า จึงสรุปได้ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านกายภาพ ได้แก่ การมีสุขภาพไม่แข็งแรงและเสื่อมลงก่อนวัยอันควร คือ มีสายตาที่สั้นลง ปวดศีรษะมีนศีรษะง่าย ปักพอนไม่เป็นเวลา รวมทั้งการมีสภาพทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ทำให้เกิดความเครียด ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ ใช้คนในครอบครัวเป็นระบายอารมณ์ด้วยการทำร้ายร่างกาย

2. ด้านจิตใจ ทำให้เกิดอาการซึมเศร้าโดยไม่ทราบสาเหตุ ไม่สามารถควบคุมสภาพจิตใจของตนเองได้ มีความหงุดหงิด กังวลใจกับเรื่องเล็กน้อย นำไปสู่การทะเลาะวิวาทกับคนในครอบครัว ความสัมพันธ์กับคนในครอบครัวลดน้อยลงมีความเบื่อหน่ายต่อการดำเนินการดำเนินชีวิตได้ง่าย

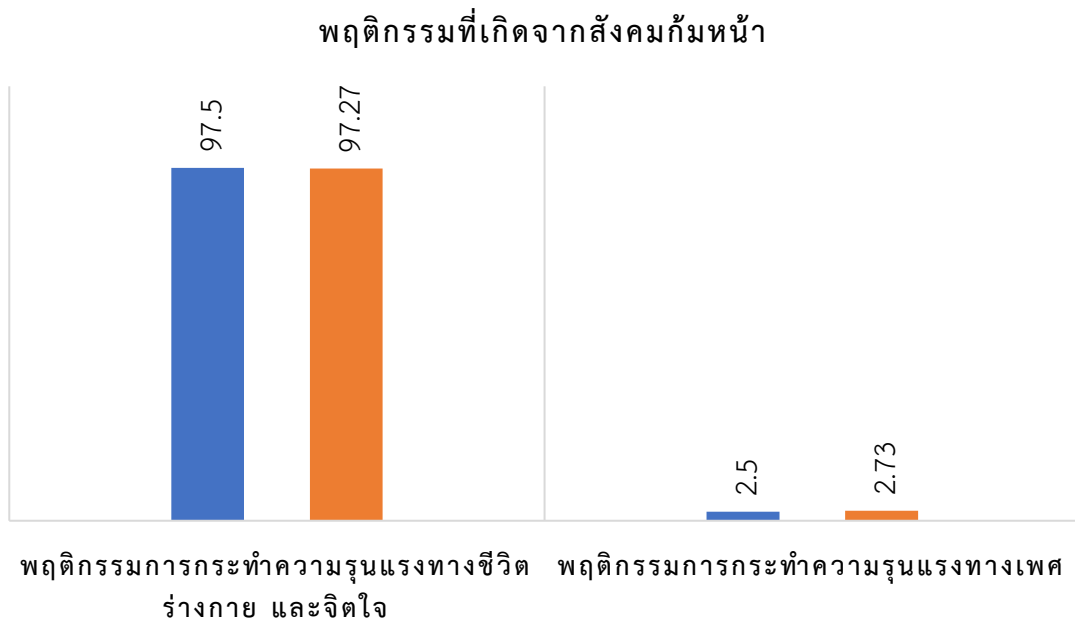

3. ด้านสังคม ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ทำให้เป็นคนขี้อิจฉา ไม่พอใจในสิ่งที่ตนเองมี ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ ได้แก่ การถ่ายเซลฟี่เพื่อไปมีส่วนร่วมในสังคมออนไลน์ พร้อมทั้งมีความคาดหวังให้มีคนเข้ามาดูหรือแสดงความคิดเห็น ถ้าหากไม่เป็นไปตามนั้น คือ สัญญาณที่บ่งบอกถึงการขาดความมั่นใจในตนเอง รวมถึงการรู้ไม่เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ เช่น การพูดคุยกับคนแปลกหน้าผ่านโปรแกรมแชท ทำให้เกิดการล่วงละเมิดทางเพศและการถูกข่มขู่คุกคามทางเพศ ไม่สามารถที่จะใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข (รัฐวิชัย อริยพัชญ์พล และ พงศ์สรณ์ วรภัทร์ ธีระกุล, 2563)

จากงานวิจัยของธัญญมาศ สังข์นาค และ สุภาภรณ์ คำเรืองฤทธิ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพและการเลี้ยงดูของครอบครัวกับการติดสมาร์ทโฟนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการติดสมาร์ทโฟน โดยนักเรียนที่มีสัมพันธภาพแบบธรรมดาและไม่ดีกับครอบครัว มีโอกาสจะติดสมาร์ทโฟนมากกว่านักเรียนที่มีสัมพันธภาพที่ดีต่อครอบครัว เมื่อใส่ใจกับการใช้สมาร์ทโฟนอันเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่ต้องมีติดตัวอยู่ตลอดเวลา ทำให้พูดคุยกับคนในครอบครัวน้อยลงมีความรู้สึกแปลกแยกออกจากครอบครัว แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวที่เลียนแบบจากการเล่นเกมออนไลน์ สูญเสียความรับผิดชอบขั้นพื้นฐานของตนเอง (ธัญญมาศ สังข์นาค และ สุภาภรณ์ คำเรืองฤทธิ์, 2564)

ดังนั้น สังคมก้มหน้าสร้างช่องว่างในครอบครัว ทำให้เด็กถูกละเมิดมากขึ้น นอกจากนี้ โซเชียลมีเดียยังมีอันตรายทั้งทางตรงและทางอ้อมทางตรงเกิดจากการที่เด็กสามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการทราบ ในวัยที่ยังไม่ควรล่วงรู้และไม่สามารถแยกแยะว่า มีความเหมาะสมกับวัยหรือไม่ ดังว่าพฤติกรรมไม่เหมาะสมทางเพศที่ปรากฏในสื่อต่าง ๆ ส่วนภัยแฝงที่มาจากการใช้โซเชียลมีเดีย เช่น การไปเล่นเกมบ้านเพื่อน อาจจะทำให้เกิดพฤติกรรมไม่เหมาะสม จากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์และอ่อนตึงสา ปรากฏการณ์แม่ไวส์ พบในเด็กอายุต่ำสุด 8 ขวบ นอกจากพฤติกรรมทางเพศอันเกิดจากเลียนแบบสื่อที่ได้เสพแล้วเด็ก ๆ ยังอาจถูกล่วงละเมิดโดยผู้ใหญ่ในบ้านอาจเป็นญาติเพื่อนหรือเด็กที่โตกว่า การถูกละเมิดไม่ว่าจะเป็นเด็กหญิงหรือเด็กชายเพราะปัจจุบันสภาพเพศทางสังคมมีความแปรปรวนอย่างมาก (อภิวรรณ ศิรินันทนา, 2561)

สรุปได้ว่า พฤติกรรมที่เกิดจากสังคมก้มหน้า ได้แก่ 1) พฤติกรรมการกระทำความรุนแรงทางชีวิต ร่างกาย และจิตใจ ประกอบด้วย การแสดงความก้าวร้าวที่เลียนแบบจากการเล่นเกมออนไลน์ การดูไลฟ์สดที่แสดงถึงความรุนแรง เช่น คนตบตีกัน คนชกต่อยกัน เป็นต้น การทำร้ายร่างกายคนในครอบครัว เนื่องจากความเครียด หงุดหงิดที่ไม่ได้ในสิ่งที่ตนเองคาดหวังไว้ เช่น ไม่มีคนเข้ามาอ่านการโพสต์ของตนเอง ไม่มีคนกดไลค์แสดงความรู้สึกที่รูปของตนเอง เป็นต้น การขาดความรักความอบอุ่นในครอบครัว เนื่องจากต่างคนต่างสนใจอยู่กับสื่อสังคมออนไลน์ จนไม่มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันกับคนในครอบครัว 2) พฤติกรรมการกระทำความรุนแรงทางเพศ ประกอบด้วย การพูดคุยกับคนแปลกหน้าผ่านโปรแกรมแชท ทำให้เกิดการล่วงละเมิดทางเพศและการถูกข่มขู่คุกคามทางเพศ ได้แก่ ข่มขืน กระทำชำเรา อนาจาร รวมถึงการค้าประเวณี ซึ่งนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์และตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ไม่สามารถที่จะใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข จากข้อมูลสถิติจำนวนคดี จำแนกตามประเภทข้อหา จำนวนคดีแยกตามอายุและเพศผู้กระทำความผิด และจำนวนคดีแยกตามอายุและเพศผู้ถูกกระทำของสำนักงานอัยการทั่วประเทศ ประจำปี 2564 สำนวจโดยกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2564) ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 5 พฤติกรรมที่เกิดจากสังคมก้มหน้า

สรุป

สื่อสังคมออนไลน์มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ และในการสื่อสารที่รวดเร็ว แต่การใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์มากเกินไปอาจส่งผลกระทบต่อทางจริยธรรมและพฤติกรรมของบุคคล โดยทำให้ลดความรับผิดชอบ ทำกิจกรรมร่วมกันน้อยลง และมีประสิทธิภาพทางความคิดและสมาธิที่ลดลง เป็นต้น ดังนั้น "สังคมก้มหน้า" เป็นศัพท์ใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคม โดยมีต้นกำเนิดมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ โดยที่คนกลุ่มหนึ่งจะมีการใช้สมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตอยู่ตลอดเวลาและมักทำกิจกรรมร่วมกับคนอื่น ๆ โดยกิจกรรมในสังคมนี้ ยังดำเนินไปตามปกติแต่คนมักมองสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตมากกว่าการมองหน้าสิ่งรอบตัวหรือคนรอบข้าง และเข้าสู่โลกของตัวเองผ่านทางเครือข่ายสื่อสังคมออนไลน์ เช่น อินสตาแกรม, เฟซบุ๊ก, และยูทูบ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าคนสามารถร่วมกิจกรรมต่อไปได้อย่างไม่มีปัญหา มีความรู้เรื่องบ้างไม่รู้เรื่องบ้าง และบางครั้งมีการโต้ตอบด้วยการมองสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตอย่างมากว่าการโต้ตอบกันโดยตรงผ่านสายตา หู และปาก พฤติกรรมเหล่านี้เป็นพฤติกรรมสังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีและสื่อสารในสังคมปัจจุบัน อันมีผลกระทบต่อสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในสังคมที่เกิดความสัมพันธ์รูปแบบใหม่ ๆ ขึ้น พฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดจากสังคมก้มหน้ามาจากการเลียนแบบพฤติกรรมที่เห็นในสื่อออนไลน์ ตั้งแต่การทำร้ายร่างกายจนถึงพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งการดูคำหรือขู่เชือด นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรมอื่น ๆ เช่น การละเลยทอดทิ้งหรือการกักขังผู้อื่น เพราะการเล่นสื่อออนไลน์ทั้งวันทั้งคืน ทำให้ละเลยความสัมพันธ์ในครอบครัวหรือไม่มีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างเลย นับเป็นประการหนึ่งที่สำคัญในการเสียหายทั้งทางจิตใจและกายของบุคคลในปัจจุบัน ฉะนั้น ผลกระทบของความรุนแรงในครอบครัวจากสังคมก้มหน้า มีผลกระทบอย่างมากต่อด้านกายภาพ ซึ่งส่วนใหญ่จะทำให้ร่างกายไม่แข็งแรง อาทิเช่น มีสายตาที่สั้นลง ปวดศีรษะ มีศีรษะง่าย และพักผ่อนไม่เป็นเวลา ร่างกายเสื่อมลงก่อนวัยอันควร นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อด้านสุขภาพจิต ทำให้เกิดความเครียด ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ และระบายอารมณ์ด้วยการทำร้ายร่างกาย ส่งผลให้เกิดความเสื่อมลงของสภาพทางจิตใจอีกด้วย นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อสังคม ทำให้เกิดความขี้อิจฉา ไม่พอใจในสิ่งที่ตนเองมี และมีความไม่มั่นใจในตนเอง และไม่สามารถที่จะใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข ดังนั้น ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความรุนแรงในครอบครัว ส่งผลกระทบอย่างมากต่อทุกด้านของชีวิตทั้งด้านกายภาพ จิตใจ และสังคม

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2564). รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านความรุนแรงในครอบครัวสำหรับการรายงานตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ประจำปี 2564. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- ธัญญมาศ สังข์นาค และ สุภาภรณ์ คำเรืองฤทธิ์. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพและการเลี้ยงดูของครอบครัวกับการติดสมาร์ตโฟนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6. วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 13(25), 49-60.
- ธีรภูมิ นิลเพชร. (2561). ความรุนแรงในครอบครัว: การวิเคราะห์สาเหตุและการป้องกันปัญหาในสังคมไทย. วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 24(2), 1-19.
- ประวิตร จันทร์อับ. (2561). พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และผลกระทบต่อนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดพิษณุโลก. ใน สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ปณิตตา อินทร์รักษา. (2562). การจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อสังคมออนไลน์. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 21(4), 357-365.
- พระครูใบฎีกา ศักดิ์ดั้นย เนตรพระ. (2562). สังคมก้มหน้า กับสติ-สัมปชัญญะ. วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 12(4), 1512-1522.
- พระมหาพิพัฒพงศ์ วงษ์ชาลี. (2565). สื่อสังคมออนไลน์กับพื้นที่สาธารณะของประชาธิปไตยแบบร่วมไตร่ตรอง. วารสารสิรินธรปริทรรศน์, 23(1), 347-356.
- รัฐวิชัย อริยพัชฌ์พล และ พงษ์สรณ์ วรภัทร์ธะกุล. (2563). การแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวของไทย. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 5(4), 321-335.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2565). รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2565. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2566). การสำรวจการมี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2566 (ไตรมาส 1). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.
- อนnek สุวรรณบัณฑิต. (2561). ภูมิคุ้มกันเชิงสังคมในสังคมก้มหน้า. วารสารมนุษยสังคมสาร (มสส.), 16 (1), 25-40.
- อภิวรรณ ศิรินนทนา. (2561). สมาร์ทโฟนกับสังคมก้มหน้า. วารสารนวัตกรรมและเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน, 1(1), 55-71.